

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний аграрний університет**

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____ С.М. Лутковська

„___” липня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітньо-професійна програма	Право

Вінниця 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право». Рівень вищої освіти перший (бакалаврський), галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право, освітньо-професійна програма Право, 2022 р., 20 с.

Розробники:

Дем'янчук Юрій Вікторович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри права

Викладачі:

Дем'янчук Юрій Вікторович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри права

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права

Протокол від 22 червня 2022 року № 11

Завідувач кафедри

Т. В. Маньгора

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету менеджменту та права

Протокол від 01 червня 2022 року № 1

Голова навчально-методичної комісії факультету

І.В. Белкін

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні науково-методичної комісії університету

Протокол від 29 липня 2022 року № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4.0	08 Право	Обов'язкова	
Атестацій – 2	081 – Право	Рік підготовки (курс):	
Загальна кількість годин - 120		4-й	
		Семестр	
		7-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	ОПП Право	20 год.	
		Практичні, семінарські	
	18 год.		
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	82 год.		
	Перший (бакалаврський)	Вид контролю: екзамен	

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Передбачено розробка аудіокурсу, дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами (інклюзивної освіти).

Призначення навчальної дисципліни Освітня компонента «Міжнародне публічне право» спрямована на отримання здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Зазначена навчальна дисципліна покликана розширити знання здобувачів вищої освіти про об'єкти та суб'єктів права міжнародного публічного права, правову природу прав і свобод людини, форми їх реалізації, а також про систему національних та міжнародних засобів захисту прав і свобод людини.

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань щодо: історичних передумов та сучасного становлення системи правового захисту особи на міжнародному рівні; правничого світогляду, правосвідомості і правової культури правознавця, юридичного мислення; застосовування теоретичних правничих знань на практиці.

Задачі вивчення навчальної дисципліни є: систематизація та розширення знання про міжнародне публічне право; вивчення існуючих міжнародно-правових механізмів досягнення високого рівня захисту прав людини; ознайомлення з принципами, на яких ґрунтуються міжнародні стандарти в галузі прав людини.

1. Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

ФК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

ФК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

ФК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

ФК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових

актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини

Програмні результати:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

**2. Передумови вивчення навчальної дисципліни
Пререквізити і постреквізити навчальної програми**

«Міжнародне публічне право» належить до обов'язкових навчальних дисциплін, освітній компонент циклу професійної підготовки:

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Захист права власності», «Виробнича практика», «Ділова іноземна мова», «Європейське анти дискримінаційне»;

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Захист права власності», «Виробнича практика», «Ділова іноземна мова», «Європейське анти дискримінаційне».

**3. Програма навчальної дисципліни
Атестація 1**

Україна як суб'єкт міжнародного права

Тема 1. Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права, включаючи питання визнання.

Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини для правової системи України. Поняття суб'єктів міжнародного права. Види суб'єктів міжнародного права. Основні принципи міжнародного права. Визнання в міжнародному праві. Правонаступництво в міжнародному праві.

Тема 2. Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правовий статус індивіда.

Поняття міжнародно-правових стандартів. Класифікація міжнародно-правових стандартів. Роль міжнародно-правових стандартів у формуванні правового статусу людини і громадянина. Основні положення Конвенції по захист прав людини і основних свобод 1950 р. Міжнародно-правові стандарти громадянських (особистих) прав людини. Міжнародно-правові стандарти економічних, соціальних та культурних прав людини. Міжнародно-правові стандарти прав осіб, що належать до певних груп населення. Дотримання міжнародно-правових стандартів прав людини судовими органами України.

Тема 3. Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України.

Основні положення Закону України «Про міжнародні договори України». Поняття міжнародного договору. Поняття міжнародного договору, його структура та форма. Класифікація міжнародних договорів. Порядок і основні стадії укладення міжнародного договору. Форми надання державами згоди на обов'язковість міжнародного договору. Дія та припинення дії міжнародних договорів. Тлумачення міжнародного договору.

Тема 4. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях.

Історичні аспекти створення міжнародних організацій. Поняття і види міжнародних організацій. Правосуб'єктність міжнародних організацій. Участь України в ООН. Участь України в СОТ та співпраця з Інтерполом. Участь України в МВФ. Регіональні міжнародні організації. Міжнародні конференції.

Тема 5. Дія міжнародного права в національній правовій системі України. Міжнародно-правові інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України, зокрема питання наднаціональності.

Поняття правової системи України. Співвідношення правової системи з близькими за змістом правовими категоріями. Характеристика права ЄС. Система джерел Європейського Союзу. Вплив правової системи Європейського Союзу на правопорядок України. Наднаціональність права ЄС у функціонуванні інституційної системи Європейського Союзу. Проблема співвідношення наднаціональності права міжнародних організацій і суверенітетом незалежних держав.

Атестація 2

Міжнародно-правові засоби вирішення спорів

Тема 6. Поняття та джерела міжнародного публічного права.

Поняття, система та функції міжнародного права, їх характерні особливості. Джерела міжнародного публічного права. Проблеми сучасного міжнародного публічного права.

Тема 7. Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.

Міжнародно-правові питання території. Правовий режим території. Державна територія та її складові частини. Правові підстави за засоби зміни

державної території: самовизначення, цесія, ефективна окупація, давнина володіння. Протиправні зміни державної території: військова окупація, анексія. Поняття та види оренди території. Державні кордони, види, способи встановлення, правовий режим.

Тема 8. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах.

Поняття та види міжнародно-правових засобів вирішення спорів. Поняття та сфери компетенції міжнародних арбітражів. Міжнародні суди та їх юрисдикція. Сфера дії Міжнародного суду з прав людини. Вирішення спорів у межах міжнародних організацій. Вирішення міжнародних спорів між державами та юридичними і фізичними особами. Сутність мирного врегулювання міжнародних суперечок. Застосування практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) та Суду ЄС (Європейський суд справедливості, European Court of Justice) відповідно до ратифікованих міжнародних договорів. Обов'язковість практики ЄСПЛ. Проблематика застосування практики ЄСПЛ в українській правовій системі. Критерії та механізми застосування практики ЄСПЛ.

Тема 9. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві.

Право міжнародної відповідальності. Поняття та підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. Поняття та види міжнародних правопорушень за які настає міжнародна відповідальність. Види та форми відповідальності. Обставини, які виключають відповідальність держав. Міжнародно-правові санкції: класифікація та порядок застосування.

Тема 10. Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та систем колективної безпеки.

Випадки правомірного застосування збройної сили в міжнародних відносинах. Декларація "Про недопустимість втручання у внутрішні справи держав і захист їх незалежності та суверенітету" 1965 р. Основні положення Статуту ООН. Декларація "Про принципи міжнародного права, які стосуються дружніх взаємовідносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй". критерії, які повинні бути дотримані при застосуванні збройної сили в ході реалізації права на самооборону. Система колективної безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього го	у тому числі					усього о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Атестація 1. Україна як суб'єкт міжнародного права												
Тема 1. Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права, включаючи питання визнання. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини для правової системи України	6	2	2			2						
Тема 2. Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правовий статус індивіда	14	2	2			10						
Тема 3. Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України	13	2	1			10						
Тема 4. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях	13	2	1			10						
Тема 5. Дія міжнародного права в національній правовій системі України. Міжнародно-правові	14	2	2			10						

інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України, зокрема питання наднаціональності.												
Всього	60	10	8			42						
Атестація 2. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів												
Тема 6. Поняття та джерела міжнародного публічного права.	8	2	2			4						
Тема 7. Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.	13	2	1			10						
Тема 8. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах.	13	2	1			10						
Тема 9. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві.	13	2	1			10						
Тема 10. Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та систем колективної безпеки.	13	2	5			6						
Усього годин	60	10	10			44						
Разом:	120	20	14			82						

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Атестація 1. Україна як суб'єкт міжнародного права			
1	Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права, включаючи питання визнання. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини для правової системи України	2	
2	Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правовий статус індивіда	2	
3	Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України	2	
4	Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях	2	
5	Дія міжнародного права в національній правовій системі України. Міжнародно-правові інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України, зокрема питання наднаціональності.	2	
Атестація 2. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів			
6	Поняття та джерела міжнародного публічного права.	2	
7	Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.	2	
8	Міжнародно-правові засоби вирішення спорів. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах.	2	
9	Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві.	2	
10	Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та систем колективної безпеки.	2	
	Разом	20	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Атестація 1. Україна як суб'єкт міжнародного права			
1	Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права, включаючи питання визнання. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини для правової системи України	2	
2	Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правовий статус індивіда	2	
3	Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України	1	
4	Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях	1	
5	Дія міжнародного права в національній правовій системі України.	2	

	Міжнародно-правові інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України, зокрема питання наднаціональності.		
Атестація 2. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів			
6	Поняття та джерела міжнародного публічного права.	2	
7	Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.	1	
8	Міжнародно-правові засоби вирішення спорів. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах.	1	
9	Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві.	1	
10	Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та систем колективної безпеки.	5	
	Разом	18	

7. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Атестація 1. Україна як суб'єкт міжнародного права			
1	Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права, включаючи питання визнання. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини для правової системи України	2	
2	Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правовий статус індивіда	10	
3	Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України	10	
4	Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях	10	
5	Дія міжнародного права в національній правовій системі України. Міжнародно-правові інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України, зокрема питання наднаціональності.	10	
Атестація 2. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів			
6	Поняття та джерела міжнародного публічного права.	4	
7	Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.	10	
8	Міжнародно-правові засоби вирішення спорів. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах.	10	
9	Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві.	10	
10	Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та систем колективної безпеки.	6	
	Разом	82	

Основні види самостійної роботи здобувача

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Закріплення лекційного матеріалу	15	протягом навчального семестру	поточний та рубіжний контроль
2	Опрацювання рекомендованої літератури	15	протягом навчального семестру	поточний та рубіжний контроль
3	Підготовка до практичних занять, дискусій, вирішення практичних завдань	10	протягом навчального семестру	поточний та рубіжний контроль
4	Робота над виконанням індивідуальних завдань та	21	протягом навчального	поточний та рубіжний

	підготовка доповідей		семестру	контроль
5	Підготовка до контрольних робіт та тестування	21	1 раз в семестр	Тестування у системі СОКРАТ, Moodle
Разом		82		

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Теми індивідуальних творчих завдань

1. Міжнародно-правове регулювання міжнародних економічних відносин
2. Міжнародно-правові інструменти впливу правової системи Європейського Союзу на правопорядок України, зокрема питання наднаціональності.
3. Міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища
4. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням

Теми завдань для групового проєктування (виконання гугл-презентації)

1. Практика розгляду спорів за участі України у міжнародних судових установах

2. Система права зовнішніх зносин.
3. Добросовісне виконання зобов'язань з міжнародного права
4. Декларація про принципи міжнародного права, стосовно дружніх відносин і співробітництва між державами, відповідно до статуту ООН від 24 жовтня 1970 року

8. Методи навчання

- екзамен
- тести
- контрольні роботи
- презентації
- індивідуальні завдання
- реферати
- інші види групових та індивідуальних завдань.

9. Форми поточного та підсумкового контролю

- -контрольна робота
- -колоквіум
- -тестування
- -екзамен
- -презентації
- -самоконтроль
- -взаємоперевірка

10. Критерії оцінювання результатів навчання

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Виконання домашніх завдань	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	10
Всього за атестацію 1		25
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Виконання домашніх завдань	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	5
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	10
Всього за атестацію 2		25
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		20
Підсумкове тестування		30
Разом		100

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 50% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 20% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки - на екзамені.

Шкала оцінки знань студента

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за 100- бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок	75 – 81
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 65
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс	0 – 34

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену. Крім того, обов’язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка, % від максимального балу	Критерії оцінювання
Відмінно 90-100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
Добре 75-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
Задовільно 66-74	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
Достатньо 60-65	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
Незадовільно 35-59	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
Недостатньо 1-34	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

11. Методичне забезпечення

1. Опольська Н.М. Бабой А.М. Бабой В.С. Міжнародний захист прав людини. Навчальний посібник. Вінниця. 2021. 408 с.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

3. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 1949 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154/conv#Text
4. Конвенція про права дитини № 995_021 від 20.11.1989 р. URL :
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021/conv#top
5. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 р. URL :
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
6. Конвенція про припинення злочину апартеїду та покарання за нього від 30 листопада 1973 року URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_149#Text
7. Конституція (Основний Закон) України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

Основна:

8. Бабой А., Опольська Н. Свобода вираження поглядів в мережі інтернет в умовах розвитку інформаційного суспільства. *Economic and Law Paradigm of Modern Society*. Issue 2, 2020. С. 60-73.
9. Ковальова М.В. Деякі питання тлумачення міжнародних договорів. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 1. С. 267-271.
- 10.Петрина В.Н. Поняття міжнародного комерційного арбітражу: порівняльний аспект. *Часопис Київського університету права*. 2022. №1. С. 271-274.
11. Кофман Б.Я. Роль міжнародно правових стандартів прав людини у формуванні правового статусу людини і громадянина. *Часопис Київського університету права*. 2020. №1. С. 109-114.
12. Опольська Н., Бабой А., Бабой В. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Вінниця : Твори. 2021. 440 с.
13. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за ред. В. В. Мицика. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2020. Т. 1: Основи теорії. 416 с.
14. Опольська Н. М. Механізм забезпечення прав та свобод людини у динамічному вимірі. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 4. С. 191-195. 60. Опольська Н. М. Гарантії права на свободу творчості в Україні. *ReOS. Recht der Osteuropäischen Staaten*. 2019. № 04. S. 113-117.
15. Опольська Н. М. Совершенствование европейских гарантий свободы выражения мнения, слова и творчества. *Visegrad journal on human rights*. 2020. № 1, Vol. 3. P. 113-118.
16. Опольська Н. М. Защита выражения мнения в практике европейского суда по правам человека *Leges si viata*. 2020. Aprilie-mai. P. 70-75.
17. Опольська Н. М. Міжнародно-правові гарантії права на свободу творчості *Economic and law paradigm of modern society*. 2020. Issue 1. P. 114- 120.
18. Опольська Н. М. Права дитини в Україні: монографія, 2-ге видання, перероблене та доповнене. Вінниця: ВНАУ, 2019. 289 с.
19. Опольська Н. М. Обмеження права на свободу творчості в прецедентній практиці Європейського Суду з прав людини *Економіка. Фінанси*.

Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. Вип. 1 (41). С. 187-200.

20. Опольська Н.М. Право на свободу творчості: теоретико-правові засади. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків. 2020.

Додаткова:

21. Gathii James Thuo. Africa. The Oxford Handbook of the History of International Law; ed. Bardo Fassbender, Anne Peters. 2012. DOI: 10.1093/law/9780199599752.003.0018
22. Gerrit W. Gong. The Standard of «Civilization» in International Society. Oxford University Press, 1984. 267 p.
23. Peñas Esteban Fr. J. Standard of civilization: The history of international relations. *Relacione Internacionales*. 2019. № 40. P. 171–195.
24. Koskenniemi M. The Gentle Civilizer of Nations: The Rise and Fall of International Law, 1870–1960. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 569 p.
25. Rutkowski and Others v. Poland. № 72287/10. 7 July 2015. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58920>
26. Kuijer M. The Right to a Fair Trial and the Council of Europe’s Efforts to Ensure Effective Remedies on a Domestic Level for Excessively Lengthy Proceedings. *Human Rights Law Review* 13(4): 777–794. URL: https://www.ejtn.eu/Documents/About%20EJTN/Independent%20Seminars/Human%20Rights%20BCN%20229%20April%202014/KUIJER_Fair_Trial_Lengthy_Proc_CoE_2013.pdf
27. Басенко Р.О., Шаравара Р.І., Аванесян Г.М. Теоретико-правові засади гармонізації законодавства України та Європейського союзу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №3. С. 241-244.
28. Бехруз Х. Сравнительное международное право – актуальное направление правовых исследований. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*: зб. наук. пр. Одеса, 2015. Т. 16. С. 51–60.
29. Гуцова О.С., Яковюк І.В. Екологічна дипломатія Європейського Союзу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №5. С. 634-637.
30. Діяльність міжнародних органів щодо забезпечення міжнародно правової відповідальності в публічному праві: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 25 жовтня 2019. Дніпро. 2019. 105 с.
31. Коверзнев М.С. Відповідальність у міжнародному праві. *Альманах міжнародного права*. 2017. № 13. С. 49–56.
32. Курбанов А. Ф. Международное региональное право: вопросы теории и практики: монография. Баку: Елм, 2016. 280 с.

33. Кухарчук О.В., Ткаченко Р.О., Сенаторова О.А. Відповідальність держав у міжнародному праві. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №5. С. 646-648.
34. Мохд Н. Міжнародне публічне право: фрагментація та регіоналізація. Інтернаука. Серія: Юридичні науки. 2021. № 6. С. 83–88. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16266952799562.pdf>
35. Мережко А. А. В каком смысле мы можем говорить о сравнительном международном праве? URL: <https://www.academia.edu/>
36. Тараненко М.М., Царик О.В., Дмитрієнко К.О. Договори та їх вплив на міжнародні відносини. Сучасні проблеми міжнародного права. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №3. С. 260-264
37. Шукюров Т.Ю. Консультативна юрисдикція Європейського суду з прав людини відповідно до протоколу 16 до Європейської конвенції з прав людини: перспективи її подальшого розвитку. Часопис Київського університету права. 2021. №4. С. 194-199.
38. Чулінда Л.І., Красницька А.В. Сучасні проблема офіційного тексту міжнародних договорів. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №1. С. 331-334.

Інформаційні ресурси

- <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
- <http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
- <http://ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
- <http://president.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Президента України.
- <http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
- <http://www.konspect.com> - Навчальний портал «Готуємось до занять»
- <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал
- <http://student.pp.ua/load> - Студентський портал України.